

SOSYAL BİLGİLER 7

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- **Atatürk, ülkemizde Cumhuriyet'in ve demokrasinin kurucusudur.** Atatürk'ün demokrasiye olan inancını onun milletimiz için yaptıklarında görmekteyiz.
- Fransız İhtilalinden etkilenen birçok aydın gibi Atatürk de **hürriyet ve özgürlük** ilkelerine Osmanlı yönetim anlayışında daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünüyordu.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- 1906'da ilk görev yeri olan Şam'da **Vatan ve Hürriyet Cemiyeti**ni kurmuştur.
- Birinci Dünya Savaşı sonrası Millî Mücadele'nin başlarında Atatürk, **Amasya Genelgesi**'ni yayınlayarak **Erzurum Kongresi** ve **Sivas Kongresi**ni toplamıştır. Böylece Millî Mücadele'nin milletin desteğiyle devam etmesini sağlamıştır.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Amasya Genelgesi'nde ülke bütünlüğünün tehlikede olduğu belirtilmiş ***"Milletin istiklalini, milletin azim ve kararı kurtaracaktır."*** kararı alınmıştır.
- Sivas'ta toplanacak olan kongreye bütün sancaklardan halkın güvenini kazanmış, üç delegenin katılması istenmiştir.
- Atatürk'ün Sivas Kongresine katılacakları belirleme şekli bir çeşit **temsili demokrasi**dir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Atatürk Amasya'dan Erzurum'a hareket ederek Millî Mücadele çalışmalarına devam etmiştir.
- Erzurum Kongresinde kongre üyelerinden millî iradeyi temsil edecek bir **temsil heyeti** kurulmuştur. Yapılan seçimle Atatürk temsil heyetine başkan seçilmiştir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Millî Mücadele hareketinin ilk yayın organı **İrade-i Milliye** (Millî İrade) gazetesidir.
- Sivas Kongresi'nde alınan kararla çıkarılan gazete, temsil heyetinin Ankara'ya gitmesinden sonra yayın hayatına Ankara'da **Hâkimiyet-i Milliye** (Millî Egemenlik) adıyla devam etmiştir. **Millî Mücadele Dönemi'nde çıkarılan bu gazetelerin isimleri bize Atatürk'ün demokrasi çalışmalarını anlatır niteliktedir.**

Sivas Kongresinin kararıyla ilk sayısı 14 Eylül 1919'da Sivas merkezli olarak yayınlanan İRADE-İ MİLLİYE gazetesinin 1. sayfası.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Millî Mücadele sırasında son Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın **Misak-ı Millî** kararlarını alması milletin bağımsızlığı yolunda atılan çok önemli bir adımdır.
- Meclis-i Mebusan'ın kapatılıp dağıtılmasıyla **23 Nisan 1920'de BMM** açılmıştır. Farklı kültürlere ve eğitime sahip insanlar ülkenin farklı yörelerinden gelerek millî egemenlik ve Millî Mücadele uğrunda meclis çatısı altında toplanmışlardır. Henüz Millî Mücadele devam ederken BMM'nin açılıp millî iradenin hayata geçirilmesi önemli bir adımdır.
- Meclisin açılmasında olduğu gibi saltanatın kaldırılması da Atatürk'ün **millî egemenliğe** verdiği önemin göstergesidir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Atatürk **29 Ekim 1923'te cumhuriyeti ilan ederek** millî egemenliği kurumsallaştırmıştır.
- Cumhuriyet'in ilan edilmesi **demokrasi yolunda** çok önemli bir aşama olmuştur.
- Atatürk, **Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilk cumhurbaşkanı** olmuştur.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- **Medeni Kanun'un kabulü** (17 Şubat 1926) ile evlilik, boşanma, miras gibi toplumsal olaylarda **kadın-erkek eşitliği** sağlanarak önemli bir demokratik gelişme gerçekleştirilmiştir.
- **Türk kadınlarına önce 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkı,**
- **1934 yılında milletvekili seçimlerine katılma hakkı verilmiştir.** Kadınlara seçme ve seçilme haklarının verilmesi ile demokrasinin önemli değerlerinden **eşitlik ve katılım** ilkeleri gerçekleştirilmiştir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Milli Mücadele yıllarında **Anadolu Müdafaa-i Hukuk Grubu**nu kuran Mustafa Kemal Atatürk daha sonra bu gruba **Halk Fırkası** adını vermiştir.
- 9 Eylül 1923'de kurulan Halk Fırkası, 1924'de **Cumhuriyet Halk Fırkası** ismini almıştır.
- 1935'ten itibaren **Cumhuriyet Halk Partisi** adıyla siyasi hayatına devam etmiştir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- Demokrasinin tam anlamıyla işleyebilmesi için **çok partili siyasi yaşama geçilmesi** gerekiyordu.
- Birden çok siyasi partinin olması halkın seçme hakkını kullanması ve hükûmetin denetlenebilmesi açısından daha demokratik bir ortam oluşturunca. Bu durumu fark eden Atatürk bu konuda çalışmalar yaptırmış ve çok partili yaşama geçiş denemeleri bu şekilde gerçekleşmiştir.

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası** (17 Kasım 1924): **Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, A. Adnan Adıvar** tarafından kurulmuştur. Türkiye'nin doğusunda meydana gelen bir ayaklanmada etkili olduğu gerekçesiyle bu parti kapatılmıştır. Böylece ilk çok partili hayata geçiş denemesi başarısız olmuştur.
- İkinci deneme ise **Serbest Cumhuriyet Fırkası**nın 1930 yılında kurulması ile gerçekleşmiştir. **Bu partinin kurulmasını bizzat Atatürk Fethi Okyar'a teklif etmiştir.** Fethi Okyar, Serbest Cumhuriyet Fırkasını kurarak çalışmalarına başlamıştır. Hızla büyüyen partiye inkılâplara karşı olanlar girince Fethi Okyar partiyi feshetmiştir.
- Böylece **çok partili yaşama geçişin ikinci denemesi de başarısızlıkla sonuçlanmıştır.**

ATATÜRK'TEN MİLLETİMİZE ARMAĞAN

- **1945 yılına gelinceye kadar** tekrar çok partili hayata geçiş denemesi yapılmamıştır.
- **Celal Bayar, Adnan Menderes,** Refik Koraltan ve Fuat Köprülü tarafından **7 Ocak 1946** tarihinde **Demokrat Parti** kurulmuştur.
- Demokrat Partinin katıldığı 1946 seçimlerinden sonra çok partili siyasi hayata geçilmiştir.

Sosyal Bilgiler

Ders Notu + Yazılı + Online Test + Online Etkinlik +
Bursluluk Deneme Sınavları + Bilgi Kartları
için

